

Enstitüsü : Sosyal Bilimler
Anabilim Dalı : İletişim Tasarımı
Programı : İletişim Tasarımı
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Simten GÜNDEŞ
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek lisans – Ağustos 2009

ÖZET

SÖYLENLERDE ‘CİNLER’ ve ALTIN PUSULA FİLMİNDEKİ ‘CİN’ KAVRAMININ ÇÖZÜMLENMESİ

Sevda Serpil KOÇASLAN

Bu çalışmadaki amacım, Söylenlerde ‘cinler’ ve Altın Pusula filmindeki ‘cin’ kavramını irdeleyerek, Vladimir Propp’un Masal Çözümleme yöntemiyle, bütün masalarda olduğu gibi Altın Pusula filminin de Propp’un 31 işleviyle örtüştüğünü kanıtlayarak çözümlenmesidir.

Çalışmamın giriş bölümünde, Altın Pusula filmi hakkında genel bilgi verdikten sonra çalışmamda uygulayacağım yöntem ve örnek alacağım kuramcı belirtilecektir.

İkinci bölümde genel olarak ‘cin’ kavramını incelenecek, ‘cin’ kavramının kulaktan kulağa anlatılanlar ile gelmiş olduğunu ve sözlük anlamının ‘gözle görünmeyen varlıklar’ olduğu belirtilecektir.

Çalışmamın üçüncü bölümünde, cinlerin inanç ritüellerinde, mitoloji ve masalarda kazandığı kavramlar incelenecektir. Şaman’ların uyguladığı tapınma ayinlerinden, ‘cin’ ve ‘peri’ kavramlarının dört büyük din kitabındaki yeri, doğu ve batı dinlerinde ‘cin’ ve ‘peri’ kavramı arasındaki farklılıklar ve masallardaki ‘cin’ kavramını irdeledikten sonra, Rus kuramcı Vladimir Propp ve Propp’un ‘Masalın Biçimbilimi ve 31 işlevi’ne değinilecektir.

Dördüncü bölümde Altın Pusula filmi masalsı yapısı çerçevesinde Vladimir Propp’çu yönetime göre çözümlenecek, filmdeki eylemler Propp’un 31 işlevine uygunluğu, kaç maddede örtüştüğünün incelenmesinden sonra filmin kimliği, öyküsü, çekim özellikleri belirtilecek ve filmde yer alan hayvan cinlerinin bulunduğu sahneler çözümlenecektir.

Çalışmamın beşinci bölümü olan sonuç bölümünde, Altın Pusula filminin Propp’un 31 işlevinin 30’u ile bire bir örtüştüğünü kanıtlanarak, maddeler birer birer yorumlanıp masal çözümlenmeleri yaparken Propp’çu yöntemi temel alarak çözümlenmemizin son derece başarılı olacağı kuşku getirmeyen bir sonuç olacağı belirtilmiştir.

Anahtar Kavramlar: Cin, Propp, Peri, Altın Pusula, Söylen

University : Istanbul Kultur University
Institute : Institution of Social Sciences
Department : Communication Designs
Programme : Communication Designs
Supervisor : Prof. Dr. Simten GÜNDEŞ
Degree Awarded and Date : MA – August, 2009

ABSTRACT

**“JINN” in MYTHS and THE ANALYSIS OF THE CONCEPT of
“JINNEES” IN THE MOVIE THE GOLDEN COMPASS**

Sevda Serpil KOÇASLAN

My aim in this study is while analysing the movie “The Golden Compass”, to proof that Vladimir Propp’s method in analysing fairy tales and his 31 functions completely overlap with the movie and to examine the “jinnees” in myths and analysing the concept of “Jinnees” of the movie.

After giving some general information about the movie “The Golden Compass” in the prologue of my study, the applied method and imitated theorist will be specified.

The meaning of “jinn” will be examined in the second chapter and it will be defined that the concept of “jinn” expanded through telling by one to another and that its dictionary meaning is defined as “invisible being”.

In the third chapter of my study, the concept of “jinn” which is gained in religious beliefs, myths and fairy tales will be examined. After the scrutiny of the rites of the Shaman’s, the concept of “jinn” in the four major religious books, the difference in the belief in “jinnees” between the religions of the east and west, and the “jinnees” in fairy tales, the Russian theorist Vladimir Propp and his “the 31 functions of the Morphology of Fairy Tales” will be addressed. In the fourth chapter, the fairy structure of the movie “The Golden Compass” will be analysed according to Vladimir Propp’s method. After examining how many of the events in the film overlap with Propp’s 31 functions, the certificate, the story, and the shooting features of the film will be clarified. In the end of this chapter, the scenes in which “animal jinnees” appear will be analysed.

In the fifth chapter which is the conclusion of my study, it is verified that the movie “The Golden Compass” completely overlaps 30 of the 31 functions of Propp. These functions are expounded one by one and it is commented that while analysing, using Vladimir Propp’s method as base, the analysis will be, without any doubt, reach a successful result.

Key Concepts: Jinn, Propp, Fairy, Golden Compass, Mythology